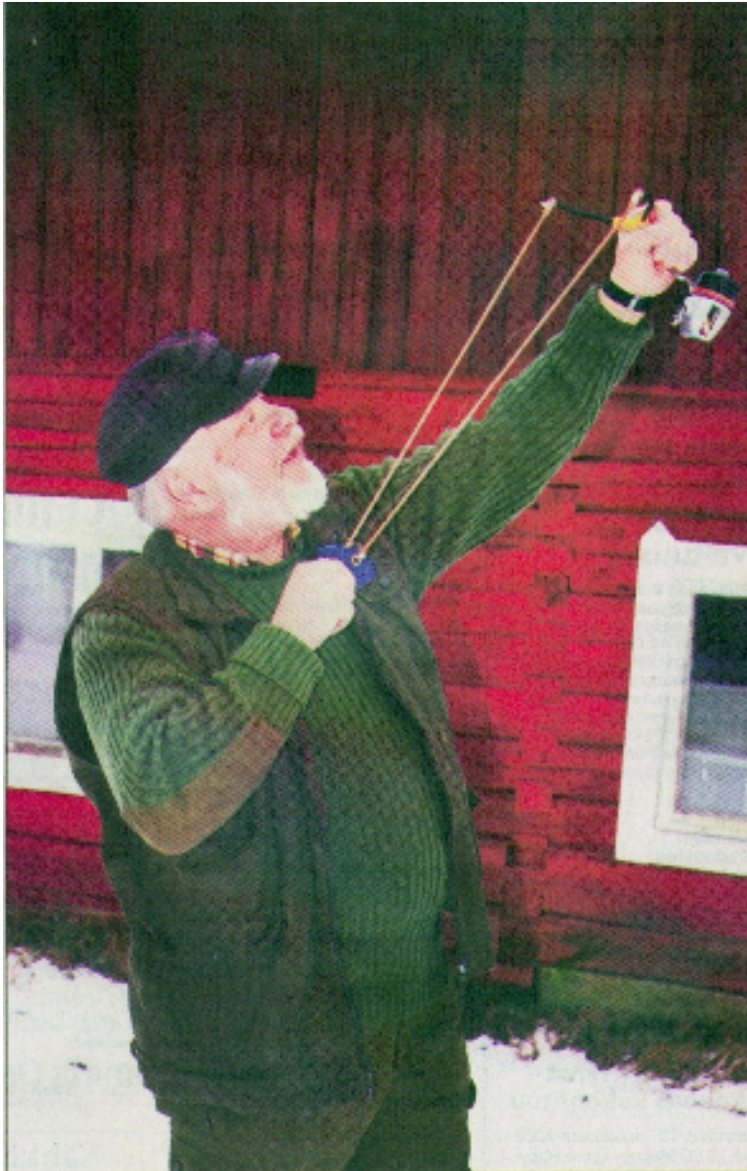

Radioamatöörit juhlivat itsenäisyyttä radioaalloilla.

Krister Anderssonin kehittämällä huipputeknisellä laitteella ammutaan antenni johtoineen puunlatvaan. Laite koostuu ritsasta, mutterista ja virvelin kelasta.

PS

Kaksi miestä kuuntelee keskittynein ilmein räntää, kohinaa ja aaltoilevaa vinkunaa tehden samalla merkintöjä lokikirjaan. Sivusta seuraavan maallikon korviin se kuulostaa lähes karmalta, mutta radioamatöörielle jokainen toimiva yhteys on voitto.

Äänten sekamelskan lomasta erottuu aluksi vai-meana, sitten voimistuvana tasaisen varma piipitys. Ti ti taa, taa taa ti ti taa ja niin edelleen. Hyvää itsenäisyyspäivää radioaalloilla, suomalaiset.

Pietarsaaren Radioamatöörikerho juhlisti itsenäisyyspäivää tänä vuonna omalla tavallaan perinteikkäissä ympäristöissä. Radioamatöörit Krister Andersson ja Andreas Forsberg veivät sotilaskäytössä palvelleen HF-radion Mannerheim-ristin ritari Harald Storbackan entiseen kotitaloon Lappforsissa, ja viestejä vaihdettiin ympäri Suomea ensin sähköttämällä ja sitten puhumalla yhteensä nelisen tuntia.

"Titaus" pitää aina pintansa

Nykyisin Signegården-perinnetalona palvelevan rakennuksen takapihalle nousi lauantaina 12-metrinen masto antennineen, ja puoliiltapäivän alkoi kuso (QSO = sanoma) kulkea, kuten asiaan vihkiytyneet sanovat.

– Sähkötytys on varma keino pitää yhteyttä silloin, kun mikään muu ei toimi, radioamatööri ja psykologi Krister Andersson valaisee.

Morsen aakkosista tulee mieleen helposti merenkulku, mutta nykyisin morsettamista käyttävät radioamatöörien lisäksi vain sotilassähköttäjät.

Vaikka välimatkaa on paljonkin, kantoaallon avulla voidaan kommunikoida vaikka toiselle puolelle maapalloa. Ja kaikkien häiriöiden keskeltä harjaantunut korva pystyy noukkimaan sähkötytysään, Andersson kertoo edelleen. Samalla hän selittää kantoaallon käsitettä.

- Kantoaalto on tietyn taajuinen, säännöllinen signaali, jonka modulointisignaali on taajuudeltaan matalampi kuin kantoaalto. Sen taajuus ja voimakkuus valitaan niin, että lähetteen...

Kiitos kiitos, ja se siitä. Forsbergin ja Anderssonin käytössä on miinanraivaajassa palvellut Forsbergin omistama HF-radio, mutta niitä on lukemattomia eri malleja. Tehdastekoisten laitteiden lisäksi radioamatöörit valmistavat niitä itsekin kerhoissaan.

Kyynelpostia kaukopartiosta

Eräs suomalaisen sotahistorian kannalta tärkeä laite on Kyynel-radio, jonka "uikutusta" lauantainakin kuultiin Signegården-talossa.

- Kyynel oli suomalaisten kaukopartiomiesten käyttöön suunniteltu laite, joka oli erittäin kevyt ja yksinkertaisuutensa vuoksi luotettava, Andersson kertoo.

- Kyynel oli vain lähetin, mutta kaukopartiomiehet kuuntelivat Lahden yleisradiolähetystyksiä määrättyinä aikoina saaden samalla ohjelman lomassa luettujen tiedotusten avulla selville sanomansa perillemenon.

Sodanaikaisella Kyynel-radiolla otettiinkin lauantaina Signegårdenin OH6AG/s -asemaan yksi yhteys.

Historia tuntee Kyynel-radion nimelle kaksi selitystä. Erään tarinan mukaan nimi tulee juuri tuosta uikuttavasta äänestä, toisen mukaan taas korpikuusen kyneleestä. Sissiradistihan kyykki laitteineen puunjuurella oksille heitetyn antennin alla aivan kuin salaviinanpolttaja konsanaan.

Kovin vuolaita radioamatöörien keskustelut eivät sähköttämällä ole. Yleensä vaihdetaan vain tiedot aseman laitteista, kuuluvuudesta ja signaalin voimakkuudesta.

Amatööri pysyy aina asiassa

Pietarsaarelaisten väliaikaisen sotilasaseman statuksella toimiva OH6AG/s -asema otti lauantaina vastaan 22 yhteyttä. Iltapäivällä siirryttiin morsettamisen sijasta kommunikoimaan puhumalla.

- Kiitos Erkki, ja hyvää itsenäisyyspäivää myös sinne, lopettaa Andreas Forsberg yhteyden jonnekin päin Suomea.

Puheradiossakaan ei paljoa rupertella, yhteyden laatu sekä käytössä olevat laitteet kerrotaan vastapelurille. Miksei tietysti joskus muutakin, mutta politiikka ja kaupankäynti eivät kuulu radioamatöörien etikettiin.

- Olin hiljattain yhteydessä Etelä-Amerikkaan, ja lähettimestäni paloi sulake, Forsberg kertoo.

- Vastapeluri odotti kohteliaasti puoli tuntia, että sain sulakkeen vaihdettua. Sellainen kohteliaisuus on jo harvinaista, mies naurahtaa.

Andreas Forsberg ja Erkki Nurmi selittävät kärsivällisesti maallikolle kantoaallon liikkeitä kaikkeudessa. Valitettavasti saatavissa ei ollut Klubi-askin kantta

Sekalainen seurakunta

Pietarsaaren Radioamatöörikerhossa on noin 70 jäsentä, ja joukko kokoontuu kerran kuukaudessa kerhotilassaan.

- Meitä on monelta alalta, työuran poliisin palveluksessa tehnyt Erkki Nurmi kertoo. - Minusta tuli radioamatööri vahingossa 70-luvulla, kun erehdyin kellonajasta mennessäni kansalaisopistolle englannin keskusteluryhmään. Aulassa ollut kaveri pyydysti minut radioamatöörien kerhoiltaan, ja sille tielle jäin. Tällä hetkellä oma toimintani on jäissä, kun tuuli repi kotiantennini irti.

Pietarsaarelaisten puheradio vaikenä neljän maissa hämärän kynnyksellä. Yhteyksiä eri puolelle Suomea syntyi 28.

- Tähän aikaan päivästä venäläiset valtaavat radioaallot, kun pilvet käyvät Suomen puolella täällä matalammalla ja kuuluvuus heikkenee, Andersson selvittää.

Historiaa vielä sen verran, että keväällä 2003 Signegårdenin remonttitalkoissa löytyi seinäpapereiden välistä lehtileike vuodelta 1902, jossa visioitiin radion tulevaisuutta. Vasabladetissa julkaistun kirjoituksen mukaan vielä koitaisi aika, jolloin orkesteri soittaisi ja väki tanssisi laatikossa pöydän päällä.

Niinhän itse asiassa juuri tapahtuukin aina itsenäisyyspäivänä.

TEKSTI JA KUVAT:
JUKKA IISKONMAKI